Costache Conachi

Visul amoriului

Visul amoriului

Costache Conachi

Editura Bestseller

Imagine: Pablos33/Shutterstock.com

bestseller

Carte electronică, publicată cu sprijinul Ministerului Afacerilor Externe – Departamentul Politici pentru Relația cu Românii de Pretutindeni.

MINISTERUL AFACERILOR EXTERNE
DEPARTAMENTUL POLITICI PENTRU RELAȚIA
CU ROMÂNII DE PRETUTINDENI

Jaloba mea

1821, Basarabia, la Sângera

Lume! astăzi se desparte de tine un muritoriu,
Nu prin moarte, ci prin jale și durere de amoriu;
Se desparte și te lasă, că nu mai poate răbda
Atâtea ș-atâtea răle de la o supus-a ta.
Ascultă, maică miloasă, ce pătrunzi la adevăr
Și despici faptele noastre până la un fir de păr,
Ascultă și pedepsește cu a tale giudecăți,
Dintre noi pe cel cu vină la a dragostei dreptăți.
De nouă ori până astăzi pământul colindătoriu
Au călătorit pe crugul soarelui nemișcătoriu.
De nouă ori primăvara cu veșmântul înflorit
Și iarna cu cărunteța pe pământ s-au învârtit,
De când am văzut cu ochii o muritoare a ta,
Cu frumusețа și nurul vărsate în fața sa -
Am văzut-o!... și îndată ca săgeata pe ascuns
O simțire de iubire în inimă m-au pătruns! -
M-au pătruns... dar nu cu focul acel înfierbântătoriu
Ce-l fulgeră și-l aprinde numai aprigul amoriu;
Ce cu para acea lină, acea dulce la simțiri,
Ce viind din potrivirea ce pot avea două firi,
Trage, pleacă și supune pe om, fără vicleșug,
La o singură ființă de curat prieteșug.
Prieteșug! dar din ceriuri, hazul sufletelor mari,
Ce străluciți împărații, slăviți, puternici și tari,
Sunt întru nenorocire că nu te pot dobândi;
Tu, ce ne-i mângâia poate și după ce vom muri...
Ai fost singura putere între mine și-ntre ea!
Ah! maică, cum să-ți spui oare ce-au gustat inima mea?
Amândoi într-o unire la acest lucru curat,
Pretreceam zilele noastre într-un gând și într-un

sfat;
N-aveam taină nici la gânduri, n-aveam lucru de ferit;
Ea îmi spunea câte trage și eu câte-am pătimit!...
Ne mângâiam la necazuri, fericirea o-mpărțeam,
Totdeauna împreună, totdeauna ne doream...
Nu simțeam deplin durerea la ale tale nevoi:
Căci firește-i cu scădere o durere între doi!...
Adevăr, că în simțire n-aveam ghimpele plăcut
Ce-mboldește și deșteaptă inimile la temut...
Nici acea pornire iute către desfătări cu haz,
Nici acea nerăzbunare de dorinți și de necaz -
Însă, spre îndeplinire, aveam ceva și mai mult:
Aveam dragostea cu pace și râvna fără temut!...
Gustam dulcea desfătare a iubi cu chip cinstit:
Ș-acolea prieteșugul cu amoriul îi unit.
Dar vai nouă, maică lume! că pe-a roței tale scări
Nu priimești statornicie, ci prefaceri și schimbări...
Fost-au mare vreodată și să n-aibă tulburări?
Ah! acea prietenie cu curatele plecări,
Din ființă liniștită în ființă cu-nfocări
S-au schimbat fără de veste într-a inimei mișcări.
Am iubit o muritoare, și pe loc s-a prefăcut
Bucuria în durere și iubirea în temut.
Am iubit-o păn' la suflet și în nebunia mea.
Dumnezeu, noroc și lume pentru mine era ea!
Ah, maică, ce gură poate să rostească cu deplin
A-ndrăgitului pornire și al dragostilor chin?
Este ceas, este minută în care s-o pot uita?
Și pomenesc-o vrodată fără a nu lăcrăma?
Spre supunere mai multă nimică n-am mai ferit:
I-am dat armele în mână și i-am spus că sunt robit;
I-am spus orice slăbăciune în inimă am avut,
I-am spus taina cea mai mare: că pătimesc de temut!
Care inimă și suflet, într-a tiranilor firi,

De-atâtea delicatețe, de-atâtea mărturisiri,
Nu s-ar fi topit ca ceara în fața crudului foc,
Afară de al ei suflet unde mila n-are loc?...
Această nelegiuită și crudă supus-a ta,
Decât tigrii, decât șerpii, mai rea la inima sa,
Nebăgând nici într-o samă a mele multe jărtviri,
Totdeauna cu mândrie, totdeauna cu-ndoiri,
Fără mustrare de cuget, fără frică de păcat,
Necontenit mă muncește cu armele ce i-am dat.
La iubire nesupusă, nu simte a ei dureri,
Nici se-nchină cu deadinsul l-a amoriului puteri;
Ci dorind o proslăvire de la toți fără sfârșit,
Nici iubește, nici urăște pe nime desăvârșit.
Tainile ei nu le spune decât tot cu scăzământ,
Și tu știi că fără ele n-are-amoriul crezământ...
Slăbăciunea nu-și arată nici într-un chip nimărui,
Căci slăbăciunile spuse moaie inima oricui -
Ce arată o mândrie, care nu-i de suferit
La tot omul ce cu cinste amoriului s-au robit.
La iubit, temut nu are, căci temutul la amoriu
Îi a dragostei ș-a ciuzei focul cel mai arzătoriu!
Lacrimi, plânsete, suspinuri, la ochii ei nu prind loc!
Și scrisorile acelea de-amoriu scrise cu foc,
Pentru dânsa sunt de gheață și răspuns nu mai primesc:
Căci viclenii totdeauna de răspunsuri se feresc.
Arătatu-i-am iubire? ochii ei posomoresc!
Arătatu-i-am răceală! pe loc se sălbătăcesc
De m-am tulburat vrodată pentru ceva neplăcut,
Nu blândețe de la dânsa, ci grozăvii am văzut;
De-am rugat-o să-nceteze cu atâta tiranie,
Nu s-asculte, ci sporește la o mie altă mie!
Pururea cu pază mare de a se descoperi,
Pururea cu privighere de a se fățărnici!
Uneori parcă s-ar teme, uneori parc-ar iubi...
Totdeauna se silește la temut a mă porni!
Totdeauna cu-ndoiele, totdeauna amăgit!
Niciodată lângă dânsa n-am putut fi liniștit!...

În scurt, maică milostivă, mai bine voi muri azi
În închisori, în pedepse și cu lanțul în grumazi -
Decât să mai sufăr răul care mi-au pricinuit
Și care-mi pricinuiește acest suflet otrăvit
Dar pentru încredințare că astăzi mă despărțesc,
Nu de nestatornicie, ci de câte-ți jăluiesc,
Iată parolă cinstită: că de-acum cât oi trăi,
Dintr-a tale muritoare pe alta n-oi mai iubi!

Răspunsul unei scrisori

Am cetit, iubite frate, mărturisirile tale
Și le crez că-s strecurate chiar din simțire de jale;
Nu-mi rămâne îndoială că ți-au adus oțărire
Politica cea vicleană ce au toți grecii din fire,
Și fănarul care arde seul topit cu cruzime,
Și nevinovatul sânge al zimbrului cu prostime...
După acestea urmează și a gustului schimbare;
Din curtezan cu mândrie, calic rob cu falä mare,
Să te faci plugar de țară, sămbrăluit cu prostimea,
Și să guști viața cea dulce ce nu are istețimea!
Vei vide, dragă tovarăș, că - pe brazda ce rănește
Fierul plugului cu huiet, - prostul care cornărește,
Sudori varsă și se luptă fără de nici o cruțare,
Ca să ducă frupt de sânge crocodililor din mare...
Ș-ăi veni la cunoștință ca să crezi că cu dreptate
Iscălitul versuiește... și zice, și face toate.

Ce este nurul

Ah, nurule, împărate a podoabelor firești,
Ființă necunoscută priceperii omenești,
Tu ce ţâi împărăția într-un cuprins de obraz
Și stăpânești lumea toată numai prin plac și prin haz,
Cu duhul și cu sâmțârea pururea într-aripat,
Dai ființă la ființa în care ești răvărsat.
Întocmai și mai mult încă decât fierul la magnit
Tragi pe inimi cu plăcerea și le supui la iubit.
Frumusăța fără tine este un chip zugrăvit,
Ce nu-nghimpă la sâmțâre, nici pornește la-ndrăgit.
Ea podoabelor supusă, tu podoabe covârșești,
Ea oglinzii să închină, tu oglinda o sfințăști.
Ochii ce te au pre tine cu sâmțârile grăind
Parcă farmecă cu libov, parcă fulgeră clipind.
Gurița ce să deșchide supt a tale zâmbituri
Dă graiului o dulceață prin care tu inimi furi.
Ah, nurule, împărate, ţâe numai mă închin,
Pentru tine slăvesc lumea, pentru tine eu suspin.

Scrisoare către Zulnia

Din toți muritorii lumii cel mai în nenorocire
Și dintre toți pătimașii cel mai mult în osîndire
Este omul care-ți scrie, mai pomenești-l tu oare ?
Ah, de nu l-îi mai cunoaște după slovă și scrisoare,
Cunoaște-l di pi durere cu care plîngînd îți scrie,
Cunoaște-l di pi-a lui lacrămi ce l-i găsîi pe hîrtie
Cu ele odinioară udam a tale picioare,
Cu ele pe buză arsă de-a dragostei înfocare,
De sute de ori, Zulnio, printr-a gurilor lipire
Ți-am adeverit amoriul cu credință și iubire.
Iar acum, ah, vai de mine, într-acest pustiu de jele,
Unde nu am alt tovarăș decît durerile mele,
Le vărs numai pentr-un suflet și o tristă inimioară,
Ce pătrunsă de-a iubirii, și de-a dorului tău pară
N-au răgaz, nu au odihnă, nici pot avea mîngîiere.
Decît numai în suspinuri, în lacrămi și în durere.
Amar mie, în ce valuri norocul mă aruncară,
Nu știu, mai trăiesc pe lume sau din lume sînt afară !
Și de sînt și de am viață, dar lumea ce-mi folosăște
Cînd a ochilor mei lume din vedere îmi lipsăște !
Soarele, ce eu cu plînsul îl întîmpin cînd răsare,

Și luna, ce mă găsește în suspin și în oftare,
Pentru mine nu colindă decît un cerc de durere,
Mă vait și zi și noapte, dar în zădar, că scădere
Nici este, nici a fi poate la a despărțirii jele.
Cine au iubit ca mine, a crede durerii mele.
Ah, Zulnio, mai ții minte ziua-n care a fa față
Cu lacrămi ca trandafirul în roua de dimineață,
Rumenă de rușinare și cu nurii înflorită,
C-o căutătură blîndă, de amori povățuită,
Au zîmbit cu îndurare de o dragoste ferbinte
La a mele giurămînturi, la a mele rugăminte.
Ce făceam însă atuncea ? scufundat în uimire
Ca de-un trăsnet ce răpește a sufletelor sîmțîre,
Ca de-un fulger ce-l văd ochii și își perd lumina toată,
Ca de-o armă arzătoare inima mea săgetată,
Cu ochii boltiți la tine, în genunchi, fără suflare,
Cu mînule încleștate de ale tale picioare,
Așteptam dorit răspunsul de-o plecare fericită,
Într-acel ceas însuși viața din cursul ei stingherită
Să sfîrșa de bucuria nădejdii îndulcitoare
De-a te cîștiga, Zulnio ! Ah, Doamne, într-acea stare
Mai fost-au vreun om pe lume, ca să creadă-a mea durere ?
Tu, sîngura mea stăpînă, tu, viață, tu mîngîiere,
Ai simțit și-ndată mila din sufletul tău pornită
Cu rumăn de rușinare pe fața ta zugrăvită
Și cu tremurul de spaimă, lipsîtă de cuvîntare,
Ți-ai mărturisit căderea numai prin îmbrățoșere.
Ș-ai primit, ah, norocire, supt copaciul acel mare,

Ce pare că-l văz cu ochii și acum în depărtare,
Ai primit drept chezășie ceriul, stelele și luna.
Viața mea și a ta însuși, că te-oi iubi totdeauna.
Că te-oi iubi păn' la moarte, că nimic n-a fi în lume,
Nici pe pămînt, nici în ceruri, nici la Dumnezău anume,
Carele să mă strămute de nespusa fericire
De a mă-nchina la tine ca la o dumnezăire.
Atunci fulgere cu trăsnet prin văzduh scăpărătoare[1],
Pămîntul tot în cutremur și stihiile-n perzare
Sămăna înspăimîntate de atîtea pătimiri.
Te-am iubit pînă acolo unde ceriul în uimire
Să cutremura, Zulnio, de-a inimii mele stare,
Cum să aibă la iubire Dumnezău pe-o muritoare,
Unde-i acea vreme, dragă, ah, dragă și mult iubită,
În care cu tine-n brață și tu de mine lipită
Petreceam zîlele noastre în pustiiul acel mare !
Vai mia, zisăi pustiiul și în inimă mă doare,
Mă doare, că acolo numai am trăit în fericire,
Am gustat hazul din lume, cu plac și cu mulțămire.
Acei munți pînă la nouri, acele stînci despicate,
Ce răsuna de suspinul dragostelor înfocate,
Acei copaci nalți și mîndri, marturi cu a lor umbrire
De dezmierdări, de voroave, de libov și de iubire,
Potica acea vestită ce-o treceam cu groază mare,
Dar ne înlesnea prilejul de-o furișă sărutare,
Rîpele întunecoase ce ferea cu tăinuiri
A desfătărilor noastre înfocate întîlniri,
Apele acelea-n care, pe furiș, în scăldătoare,

Te prindeam, ochilor, spuneți, ce priveam atunci în zare
Comorile firii toate la ochii mei dezvălite,
De mii de ori sărutate, de mii de ori pipăite,
Le răpeam cu lăcomie și într-acea fericire
Aș fi dat orice pe lume pentru-un ceas de prelungire.
În sfîrșit, toate acelea petreceri de mulțămire
Scrisă cu slove de pară într-a inimii sîmțîre
Le-am perdut, și numai gîndul, ce mă arde, mă muncește,
Spre mai multă chinuire ca prin vis mi le sfetește.
Ah, ibovnică slăvită, unde mai ești acum oare ?
Aruncată de un tiran, în vron loc cu departare,
Jalnică și năcăjită de a lui sălbatici fapte,
Fără nici o mîngîiere, în suspinuri zi și noapte.
De mai ai zare de viață, unde vei fi azvîrlită,
Zi citind astă scrisoare, în lacrămi și plîns urzîtă :
„Am o inimă în lume care știu că mă iubește
Și acum, în depărtare, pentru mine să bocește.”
Ars am fost de-a ta iubire, ah, cît te-am iubit de tare,
Dar această despărțire m-au aprins cu foc mai mare.
Giurămînt îți fac din suflet că și ceriul și pămîntul,
De s-or strămuta, Zulnio, eu nu mi-oi schimba cuvîntul.
De-a te iubi pîn' la moarte, de-a nu avea supt soare
Altă stea de proslăvire, alt luceafăr de-nchinare.
Dar ce folos, vai de mine, că n-am nici o mîngîiere,
Petrecerea mi-i în lacrămi, în suspinuri și

durere,
Aș vrea să mor, dar și moartea ce poate fi pentru mine,
Abia zorile răvarsă și doresc să asfințească,
Abia noaptea înnegrește și vroi zori să să ivească,
Căci cu nimic nu să-mpacă într-a sa nemulțămire
Sufletul meu, ticălosul, ce-i pururea în clătire.
Ah, și acum să să împace, cum să rabde, vai de dînsul,
Cînd îl înec pe tot ceasul cu suspinul și cu plînsul ?
Călători pe văi, pe dealuri, pe cîmpii nemărginite,
Umblu de urît cu ziua pe colnice părăsîte,
Udate de-a mele lacrămi, cărările-acelea toate,
Or ține spre pomenire urmele mele-nsămnate,
Pînă cînd vrodinioară pe-acolo, din întîmplare,
Vei trece și vei cunoaște, ah, cît te-am dorit de tare !
Înnoptez pintre prăpăstii, pintre rîpi, pintre ponoară,
Ca doar oi uita de groază dorul care mă omoară.
Dar în zădar, că durerea merge și vine cu mine,
Gîndul meu nu să abate cîtu-i un chic de la tine.
A nopților întuneric nu mă îngrozăște nimică,
Groaza mea îi numai una, tu o știi, că mori de frică
Nu cumva din nevedere sau din ciuda depărtării,
Dup-atîta pătimire, să mă dai și tu uitării.
Ah, la o așa-ntîmplare, tu știi, fără îndoială,
De mai pot trăi, Zulnio, măcar cîtu-i o clipală.
Alerg, mă duc și vin iarăși, cufundat într-o

tăcere.
În durere cunosc viața și în viață tot durere.
Caut, cerc stîncile toate, mă îngrop în adîncime,
Petrecerea mi-i plăcută întru întunericime.
Acolo neadormita, pustnica privighetoare,
Bocindu-să cu durere de-o asămenea-ntîmplare,
Să vaită și să plînge, mă ascultă, mă jălește
Firea toată parcă zice : „Amoriu să răstignește !”
Toate-mi par acum schimbate, toate-mi par a fi urîte,
De desfătările lumii poftele mele lipsîte,
Nu mai au nici o plăcere, nu mai au nici o pornire,
De păcate nu am frică, c-am rămas fără sîmțîre.
Ah, ce sîmțîre să aibă și ce gust să le mai vie,
Cînd nu ești, dragă Zulnio, să le dai viața cea vie !
M-am lepădat de tot gustul armelor omorîtoare,
Să despart o păsărică mă-ngrozăște a mea stare,
Cum să despart, vai de mine, cînd îmi fac închipuire
De durerea și năcazul care vin din despărțîre !
Cititul care-ntr-o vreme răsîpea a mele gînduri
Acum nu mă mai agiută, căci citind în mii de rînduri
A tale scrisori duioasă, de amori însuflețîte,
Mă cufund în întuneric de gînduri mai amărîte.
Ah, și scrisul nu-mi sporește decît numai cătră tine,
Mîna mea să oțărăște a-nsămna pricini străine.
Așadar, dragă Zulnio, depărtat de-a tale

brață,
Am agiuns într-acea stare unde sînt mort cu viață.
Îngîmfatele protivnici ce să au la vro părere
Și te pomenesc cu pizmă și acum în nevedere
În zădar mai pun silință cu vrun gînd de răutate :
„Cine-o iubit pe Zulnia, a iubi alta nu poate !”

Asară, de-un vac trecut

Asară, de-un vac trecut,
Să gust hazul m-ai făcut,
O, doamna mea ce miloasă,

Și să cred că n-ai oprit
Nici un lucru nejărfit
Din cîte ai mai frumoasă.

Ochi, guriță, piept și sîn,
Voi, la care eu mă-nchin,
Și tu rai ascuns pre tare,

Pomeniți necontenit
Cît zbucium și vînzolit
Ați răbdat cu luptă mare.

Cum sîmțăm că să bătea
Inima ei supt a mea
Cu răsufluri îndesîte,

Piept pe piept tot apăsînd,
Gură pe gură mușcînd
Țîțîșoare dezvălite.

Iar voi, mîni, ce-ați dat porneală
Că m-a iubi o Marghioală
Aleasă între femei,

Binevoiți pe-a ei brață,
Cînd a fi să ies din viață,

Voi să-nchideți ochii mei.

Visul amoriului

Gîndul meu fiind la tine de-a pururea sprijinit
Și de sînt la închisoare de tine nu-s despărțit.
Sufletul mei îi acolo unde și tu lăcuiești,
Și inima ce să bate, căci pe lîngă ea lipsăști,
Altă nimic nu dorește decît ceasul fericit,
Întru carele să sîmptă că de dînsul te-ai lipit.
Ah, Doamne, ce năcaz mare a iubi ș-a fi închis,
Dar ce amețeală-i asta de care mă văz cuprins ?
Au întunecat văzduhul, ochii mi-au painjănit,
Am rămas uimit pe gînduri, nu mă lăsați, că-s perit !
Iată, o femeie vine, cu veșmînt preastrălucit,
Chiar ca soarele cînd iese, vara, despre răsărit.
Trupul ei părea că este alcătuit chiar de duh,
Căci mă prevedeam printr-însul ca printr-un curat văzduh.
Și clătindu-mă pe-ncetul, după ce m-au deșteptat,
Printr-o dulce sărutare îmi zice : „Ce-ai leșinat ?
Eu sînt sîmțîrea aceea prin care s-au osăbit
Omul dintre dobitoace de cînt lumea s-au zidit.
Știu că inima ți-i dată în robie de curînd
Și că n-ai altă putere decît să iubești din gînd
Și că pătimești de moarte, căci te afli depărtat
De lumina vieții tale, la care te-ai închinat.
Dar și sufletul tău cere ca să cunoști pre amori
De este de fericire sau de este-omorîtori.
Trezăște-te, dar, și vino după mine cătinel
Și scrie spre pomenire orice-ai vedea la el.”

M-am priimit și îndată aflîndu-mă-ntr-aripat
Deîmpreună cu dînsa spre răsărit am zburat.
Într-acea călătorie vedeam mii de năluciri
Și mă temeam fiind toate în deosăbite firi.
„Tînărule, nu te teme, mi-au zis ea cu glas voios,
Căci descoperirea asta a să-ți fie de folos.
Vei cunoaște ce-i amoriul și-i învăța a iubi,
Căci fără amori în lume vezi că nu-i să poți trăi.
Pîcla ce vezi cu negreață îs căil' amurezăști
Și nălucir' arată părerile omenești.
Ele sînt deosăbite, căci și gustul omenesc
Să preface după voie patimilor ce-l găsăsc.
Dar să știi că nu-i departe grădina în care stau
Toate darurile firii cîte femeile au.
Ș-acolo, dac-om ajunge, trebuie să hotărăști
Să-ți alegi numai o floare și să te statornicești.
Tînărule, fii cu suflet, căci iată că am sosit.”
„Nu mă lăsa la peire, stăpîna mea, am răcnit.
Ah, ce foc, ce năcaz mare în inimă mi-au întrat,
Ce grădina minunată în lumea asta s-au dat !
Ce flori pline de dulceață aici au răsărit,
Ah, mirosul lor răvarsă un foc care m-au rănit !
Dă-mi voie s-alerg la ele și-n brață să le adun,
Să-mi fac un mănunchi de toate și la sînul meu să-l pun.”
„Tînărule fără minte, căci nu știi încă ce cei,
Căci de te-i pleca la toate, de mirosul lor tu pei.
Dar alege-ți dintre ele, orișicare ți-a plăcea,
Afară de trandafirul ce nu-i dat în sama mea.”
„Dacă nu-mi dai trandafirul, i-am răspuns dintr-un suspin,
Dă-mi încalea viorica ce stă ascunsă supt spin.
M-oi năcăji a o scoate cu orișice fel de năcaz,
Ca să petrec împreună un minunt măcar cu

haz.”

„Du-te dar de-o dobîndește, mi-au zis făr-a zăbovi,
Dar să nu gîndești că-i rupe-o și că-i mai putea trăi.”
Am alergat într-un suflet, de dragoste înfocat,
Dar plecîndu-mă spre dînsa, mirosul m-au îmbătat.
Am amețît și îndată orizontul s-o-nnegrit
Și podoabele grădinii din ochii mei au lipsît.
În întuneric de noapte lumina s-au prefăcut
Și orișice bucurie de la mine s-au perdut.
Sîmțam un foc că mă arde pretutindenea supt sîn
Și o mică ușurare aveam numai din suspin.
Un giunghi cu dureri de moarte în peptul meu s-au ivit
Și făr-a ști ce-i pricina jale și dor m-au lovit.
Un chip pururea la ochi-mi s-arătă împodobit
Cu atîta frumusăță, încît nu-s de povestit.
Plîngeam, suspinam cu vaiet, dar cine mă asculta,
Căci sfînta dumnezăoaie zburasă și nu era.
Dar iată o umbră neagră, în chip bărbătesc, urît,
C-o luminiță în mînă dinainte-mi au ieșit.
Tremurînd cu grozăvie, îmi zicea cu glas cumplit.
„Eu sunt temutul ce are tot omul la îndrăgit,
Fratele meu îi prepusul, clevetirea-mi este sor'
Prietenă necredința și tovarăș am pre dor.
Vino acum di pi mine, ca să mergi unde faci haz.”
I-am urmat fără de voie, cu lacrămile-n obraz.
Mă tîrîiam di pi dînsul ca o piatră fără glas,
Ah, dar cine poate spune năcazurile ce-am tras !
Prin prăpăstii, munți și dealuri, ostenit călătoream.
Și pe drumuri neumblate pururea ne

învîrteam.
Mă rătăcisăm cu totul, nu știam unde mai sînt
Și mi se părea tot locul pentru mine un mormînt,
N-aveam cale hotărîtă, vînturile ne purta
Și-ntr-o parte și într-alta și nu mai puteam scăpa.
Și de-mi părea vreodată că văz loc mai fericit,
Numai cît mergeam acolo, să prefăcea în urît.
„Ah, am strigat cătră umbră, stăpînă, nu te-ndura.
Lasă-mă să mă răsuflu, că nu mai pot umbla.
Ori, pesămne, ești dorită ca să mă omori de viu.”
„Dar nu știi, mi-au zis cu răcnet, că eu sînt un argint viu,
Carele umblu prin suflet și chinuiesc pre bărbați !
Dacă-ți lipsăște răbdarea, pe la amori tu ce cați ?
Ai îndrăgit, nu-i scăpare, trebuie să pătimești,
Dar să știi că nu-i departe fericirea ce gonești.”
Atîta au putut zice și îndată s-au deschis
Zori de ziuă luminoase, cu văzduh de par-aprins.
Nu arde însă ca focul, ci foarte deosăbit,
Căci aducea răcoreală unui pept înnădușit.
O bucurie nespusă în mine să răvărsa
Și zefirii cu dulceață spre iubit mă-ntărta.
Atunci văzui cu ochii coborîndu-să din nori
O fată dumnezăoaie, îmbrăcată tot în flori,
Chiar asemenea cu chipul care mi s-au arătat
Pe deasupra vioricăi la care m-am închinat.
Fața ei era prea albă, ochii săgeți sloboza,
Sprincenele lungi și dese drept în inimă rănea.
Sînul ei cu frăgezime omoră pre om de viu,
Părul despletit pe spate, ca aurul de gălbiu.
Statul înalt și subțire, cu dulci îndoituri,
Gurița chiar ca mărgeanul și obrazul numai

nuri.
Ah, cine poate să scrie cîte ochii au văzut ?
Și îndată la picioare cu vaiete am căzut.
„Înaltă împărătească, am strigat cu un suspin,
Viața mea cu plecăciune la poalele tale-o-nchin.
Dacă au fost îndestule năcazurile ce am tras,
Priimește cu blîndeță sufletul ce mi-au rămas.”
„Tînărule pătimașe, mi-au zis cu glas îngeresc,
Să știi că a ta iubire am voit să ispitesc.
Te-am cunoscut de statornic și vrednic ca să iubești,
Vino dar fără de frică, ca să te și fericești.”
Ș-întinzînd din aripioare, m-au cuprins cu dulce strîns,
Și zburînd cu răpegiune foc în mine au aprins.
O pară mă cuprinsăse la sînul cel plin de nuri,
Dar mă răcoream adese cu dulci sărutături.
„Eu sînt floarea viorica, îmi zicea, care-ai ales
Dintre celelalte toate priimindu-mă-ntr-ales.
Vom merge acum în grabă la palatul fericit,
Unde de veci lăcuiește amoriul cel proslăvit.
Te va bucura privala unui loc ce-i lăcuit
De dragoste, de trufie și de tot lucrul poftit,
Dar să nu te-nșeli să cauți la fetele ce-i vedea,
Căci te voi goni îndată de supt aripioara mea.”
Iată dar că să deșchisă o poartă chiar de robin,
Pîn-în vîrf înfășurată cu ramuri de frunză de spin.
Doi salcîmi de dinlăuntru cu candelele de flori
Înșira printr-a lor frunză zefirii măgulitori.
De o parte canapeaua unde-amoriul odihnea,
Învălit cu trandafirii ce zînele curăța,
Și într-alta Afrodita, în brață cu Chipidon,
Cu pepturile lipite petrecea în dulce somn.
Un părău de apă vie, ca un șarpe în cujbări,

La umbră sta o mulțîme de fete cu sînul gol,
Cu părul în lenevire pe grumazii lor răscol.
„Vezi acest norod de zîne, mi-au zis preaiubita mea,
Trecînd cu o repegiune ce lacrimi îmi povedea,
Sînt din grădina dintăi florile ce ai văzut,
Dar să te ferești de ele, căci îndată ești perdut."
„Ah, mai stă puțin, stăpînă, să le privesc", am strigat.
„Ba nu, mi-au zis cu mînie, căci aceasta nu-i iertat."
Și îndată cu iuțală lăsîndu-mă pre pămînt,
Asămenea precum este și viforul cel de vînt,
M-au luat pre-a sale brață într-un așternut de flori
Unde petreceam o viață ce-o doresc de mii de ori.
Mă tăvăleam în voie pe un pept făcut de crin
Și sărutam o guriță rumenă ca un rubin.
Nu pot ști cu hotărîre vremea cît am petrecut,
Dar oricît au fost de multă mie un ceas mi-au părut.
Atunci au sosît și somnul cu ochii împovărați
De o lene-adormitoare cu totul însărcinați
Și vînturînd din aripă îndată am adormit.
Dar ce văd ? ah, vai de mine, mustrările au sosit !
O femeie prea grozavă dinainte-mi s-au ivit,
Cu fața înveninată și cu veșmîntul cernit.
Îmi zice : „Eu sînt căiala, am venit să te răpăsc
Din brațăle dezmerdării în carele te găsăsc.
Tînărule, vai de tine, că ți-ai gătit un sfîrșit
Să jelești în toată vremea viața cît ai isprăvit.
Scoal' și vino di pi mine, dar încă mai zăbovești ? !"
Și răpindu-mă cu grabă din brațăle îngerești,
M-au aruncat cu mînie în locul cel întristat,

Unde ne așteaptă moartea cu ferul cel sîngerat.

Omule, slabă ființă...

Omule, slabă ființă și la patimi cu plecare,
Unde ți-i înțelepciunea, unde ți-i mintea cea mare?...
De te 'nalți și sbori cu mintea la tronul Dumnezeirii,
De măsuri pămînt și ceruri și pătrunzi tainele firii, —
Nu te îngânfa, că ești țărna, pe care o poartă vuitul...
Ci te plânge, că 'n patimi tu singur îți sapi mormîntul!
Pururea ție stăpâne, pururea duc și te poartă;
Ele sînt în toată vremea a vieței tale soartă.
Ce poate înțelepciunea, ce poate și biata minte,
Când prăpăstii privesc ochii și 'napoi și 'nainte?
Și se 'ncape biruință sau răbdare sau putere,
Când frageda inimioară se despică de durere?
Și se 'ncape vr'o mărime, când ființa pătimesce,
Când sufletul de necazuri ca de moarte se sdrobesce?...

Săracelor tinerețe

1846

Săracelor tinerețe!
Călătoare și drumețe
Pe minută și pe ceas:
Chiar ca nisce viorele
Și timpurii brândușele
Viața vi-i cât un popas!
Ieri și astăzi înflorirăți,
Mâni și poimâni viețuirăți,
Și mai poimâni v'ați trecut...
Nelăsând pe urma vostră
Decât uitarea cea proastă,
Un biet trup zidit de lut!
În starea bătrâneței
Si 'n călindariul vieței
Spuneți-mi, ce-ați însemnat?
De cât pofte și dorință,
Aevea și 'n neființă,
Ce mintea v'a turburat?
S'apoi ele trecură,
Chiar ca o nălucitură,
Ce ți s'arată, dar nu-i...
Lăsând numai pomenire
Într'a omului simțire
De necazurile lui!

Nume

Mă duc, stăpână, de-acum și nu știu de-oi mai veni.
Ah, ascultă, să-ți grăiesc, până n-apuc a muri
Răbdare îți zic să faci și răbdând să nu urăști,
Inima care ți-am dat numai tu s-o stăpânești.
Ori în ce stare voi fi, să știu că m-or îngropa
Amanet cu viața mea numai la dragostea ta.
Rob desăvârșit al tău fiind dat prin giurământ,
A mă preface nu-i chip până ce-oi intra-n pământ.

Table of Contents

Table of Contents